

**МОМИЧЕТО,
КОЕТО ЧЕТЕШЕ В МЕТРОТО**

LA FILLE QUI LISAIT DANS LE MÉTRO

© Christine Féret-Fleury

© Éditions Denoël, 2017

Published by arrangement with Lester Literary Agency

© Паулина Стойчева Мичева, *превод от френски*

© Дамян Дамянов, *художник на корицата*

© Сиела Норма АД

София • 2018

ISBN: 978-954-28-2534-0

КРИСТИН ФЕРЕ-ФЛЬОРИ

Манифесто,
КОЕТО ЧЕТЕШЕ
в петрото

Превод от френски Паулина Мичева

*„Винаги съм си представял,
че Раят е библиотека.“*

Хорхе Луис Борхес, „Слепотата“

1

Човекът със зелената шапка винаги се качваше от „Берси“, винаги през първата врата на вагона, за да слезе през същата врата на „Ла Мот-Пике-Гренел“ точно седемнайсет минути по-късно – в дните, в които спирките следваха една след друга със звънкия сигнал от високоговорителите и металния звук на тряскащите се врати, в дните без прекалено големи тълпи, без инциденти, без предупреждения, без стачки, без спирания за регулиране на движението. Обикновените дни. Тези дни, които създават впечатлението, че сме част от добре смазана машина, голямо механично тяло, в което всеки, независимо дали го иска, или не, намира своето място и изпълнява своята роля.

Онези дни, в които Жюлиет се криеше зад слънчевите си очила във формата на пеперуда и зад големия шал, изплетен от баба Адриен през 1975 г. за дъщеря ѝ, шал, дълъг точно два метра и петдесет, в избеляло синьо, като на далечните върхове в седем часа в някоя лятна вечер, но не

кои да е върхове, а тези на възвишенията над Прад, гледащи към Канигу¹, и се питаше дали нейното съществуване е по-важно в този свят, отколкото това на паяка, който бе удавила същата сутрин под душа в банята.

Не ѝ хареса – да насочи струята върху малкото черно и косматото тяло, да гледа с крайчеца на окото си как тънките крачета шават трескаво и след това изведнъж се сгъват, да наблюдава как насекомото се преобръща, леко и крехко като вълнена нишка, издърпана от любимия ѝ пуловер, докато водата го повлича към канала, който след това тя запуши енергично с тапата.

Серийни убийства. Всеки ден те, паяците, изпълзваха нагоре по водопровода, след пътешествие, започнало неизвестно къде. Дали тварите не бяха все едни и същи? Веднъж запратени в тези мрачни дълбини, неподвластни на човешкото въображение, в тези черва на града, подобни на огромен резервоар, гъмжащ от смрадливи форми на живот, дали не се размърдваха, съживяваха и подновяваха своето почти винаги обречено на провал изкачване? Жюлиет бе убийца. Чувстваше се гузна и отвратена от себе си и се възприемаше като безмилостно божество, може би разсеяно или пък през повечето време прекалено заето, за да изпълнява своята мисия, но все пак осигуряващо, макар и не съвсем регулярно, достъп до подземния свят.

¹ Масивът Канигу – разположен в източната част на Пиренеите, на границата с Испания. Най-високият му връх е Канигу (2784 м). – Б. пр.

На какво се надяваха паяците, онези със сухите крака, какво щяха да ѝ кажат, ако можеха да говорят? В какво пътешествие се бяха впуснали и с каква цел?

Човекът със зелената шапка можеше да ѝ даде отговор на този въпрос, ако се осмелеше да го попита. Всяка сутрин той отваряше чантата си и вадеше от нея книга, увита в почти прозрачна тънка хартия, също със зеленикав оттенък, чиито ъгълчета разгръщаше с бавни, прецизни движения. После пъхаше пръст между две страници, вече разделени с лента от същата хартия, и започваше да чете.

Книгата бе озаглавена „История на насекомите, полезни за човека, животните и изкуствата, с приложение за унищожаването на насекомите вредители“.

Той галеше кожената цветна корица и гръбчето, украсено с мрежести орнаменти, където на червен фон се очертаваше заглавието.

Отваряше книгата, приближаваше я до лицето си, подушваше я с притворени очи.

Прочиташе две или три страници, не повече, сякаш бе на гурме дегустация на сметанов еклер, който похапваше с малка сребърна лъжичка. На лицето му се изписваше загадъчна и доволна усмивка – от онзи вид, който Жюлиет, очарована, мислено свързваше с Чешърския котарак в „Алиса в страната на чудесата“. Заради анимационния филм.

На спирка „Камброн“ тази усмивка избледняваше, заместена от изражение на разочарование;

мъжът завиваше книгата в хартията и я прибираще обратно в куфарчето си, което затваряше с решително щракване на ключалките. И ставаше. Нито веднъж не спираше погледа си върху Жюлиет, която седеше пред него – или стоеше права, вкопчила се в лъскавите метални лостове, редом до стотици други длани, било то в ръкавици, или не – и го поглъщаше с очи.

Той се отдалечаваше със ситни стъпки, много изпънат в закопчаното си високо на врата палто, с шапка, килната наляво над веждите му.

Без тази шапка, без тази усмивка, без тази чанта, в която държеше съкровището си, Жюлиет вероятно нямаше да може да го разпознае. Той бе абсолютно обикновен човек, сливащ се с тълпата, нито красив, нито грозен, нито привлекателен, нито антипатичен. Малко по-стар, но все пак на неопределена възраст, ако трябваше да използва клишето за годините.

Човек.

Или по-скоро: читател.

* * *

„Пчелата, копринената буба, кокцидите², речните раци, мокриците³, мекотелките⁴, пиявиците...”

– Какво си говориш?

² Кокциди – насекоми от надсемейство Coccoidea, разред Hemiptera. – Б. пр.

³ Мокрици – сухоземни ракообразни от разред Isopoda. – Б. пр.

⁴ Мекотелки – бръмбари от семейство Cantharidae. – Б. пр.

Жюлиет, която си тананикаше, се сепна.

– О! Нищо. Някаква детска рима... Опитвах се да си припомня имената...

– Получих резултатите от *ДЕК*⁵ за апартамента на булевард „Волтер“ – продължи Клое, която очевидно не я чу. – В теб ли е папката?

Жюлиет кимна с известно закъснение. Все още мислеше за мъжа със зелената книга, за насекомите, за паяците – тази сутрин бе удавила още два.

– Дай ми информацията. Ще я вкарам в досието на обекта – каза тя.

Завъртя стола си, издърпа една папка от лавиците, които покриваха цялата стена на кабинета, и пъхна вътре листовете. Жълтият цвят на картоната, забеляза тя, бе избледнял. Едва ли можеше да изглежда по-тъжно. Цялата стена, лавица след лавица, се извисяваше над нея, с люещите се ъгълчетата на етикетите върху папките, и цялата тази маса приличаше на готова да се изсипе върху ѝ лавина от кал.

Затвори очи, представи си свличането, мехурчетата, бълбукащи на повърхността, усети миризмата и си затисна носа с два пръста, за да потисне гаденето, което се надигна в нея.

– Какво ти става? – попита Клое.

Жюлиет сви рамене.

⁵ Диагностика на енергийната консумация (*Diagnostic de performance énergétique, DPE*). От 2006 г. всеки имот във Франция трябва да има обявена при продажби или при даване под наем информация за потреблението на енергия на жилището. – Б. пр.

– Бременна ли си? – настоя колежката ѝ.

– Определено не. Но се чудя как е възможно човек да работи сред това... този цвят, отвратителен е.

Клое я погледна с широко отворени очи.

– *Отвратителен* – повтори тя, наблягайки на отделните срички. – Шегуваш се, нали? Чувала съм много странни неща, но това ми е за първи път. Това са само папки. Те са грозни, да, така е... Но... сигурна ли си, че си добре?

Жюлиет потропваше с пръсти по бюрото си в отсечен, рязък ритъм: „Пчелата, копринената буба, кокцидите, речните раци, мокриците, меко-телките, пиявиците...“

– Напълно – отвърна тя. – Ти какво четеш в метрото?